

skellige Dokumenter i Sagen, af hvilke det indholdsrigeste er Bankkommissionens Beretning, er det paa sin Plads at foretage et lille Tilbageblik over den forgangne Bankpolitik. Om Bankkommissionens Beretning kan man sige med Goethe, at Professor Brock her har rakt os Digtningens Slør af Sandhedens Haand. „Aus Morgenduft gewebt und Sonnenklarheit, der Dichtung Schleier aus der Hand der Wahrheit“. Men intetsteds er dette Slør saa tykt, og intetsteds har det været mere Pligt at lade Sandheden fremtræde utilsløret end i Spørgsmaalet: 9. Juli-Rekonstruktionen, og hvad derefter fulgte. At Sandhedens Straaler her vilde have virket pinefuldt paa den højtærede Statsministers Øjne, kan ikke være afgørende for Rigsdagen, thi 9. Juli-Begivenhederne hører uvægerligt ind under de Forhold, som Kommissionen havde Pligt til at undersøge. Den højtærede Statsminister havde jo i sin Magt at sørge for og Bankkommissionen havde Pligt til at lade sin Undersøgelse omfatte ogsaa den Fase af Banksammenbrudet, i hvilken den højtærede Statsminister og Nationalbanken og den forrige Handelsminister Hr. Tyge Rothe lod Hr. Glückstadt prøve sit sidste kompromitterende Hazardtræk.

Men den højtærede Finansminister var, som det ærede Medlem Hr. Rode saa rigtigt har bemærket, selv Part og meget angribelig Part i Sagen. Derfor har denne Undersøgelse af 9. Juli-Forholdet ikke fundet Sted. I Kraft af sin parlamentariske Kontrolret har Folketinget den selvfølgeligste Opgave at kræve denne Lakune udfyldt, men saa længe den ikke er udfyldt, maa man ved Hjælp af det Materiale, som er tilgængeligt, søge at give Offentligheden et orienterende Billede af, hvad Statsministeren har forbrudt i den sidste Periode af Landmandsbankens Sammenbrud, som Bankkommissionen uden Føje har forbigaaet. De første opsigtsvækkende Forvarslar, som burde have fæstnet den højtærede Statsministers Mistanke og Opmærksomhed ufravigeligt ved Landmandsbanken, er de Oplysninger, der fremkom om Bankens og det Transatlantiske Kompagnis Forhold i den første Halvdel af 1921. Den derved voksende Mistillid til Banken fik ny Næring i Efteraaret 1921 ved Bankens Opkøb af

egne Aktier og Rygterne om dens Tab paa Børsengagementer. Men i Stedet for den kritiske Observation, som det under saadanne Omstændigheder havde været Statsministerens naturlige Pligt at underkaste Banken, fik vi en Række ubetimelige Komplimenter til Hr. Glückstadt og en Samling dydigt indignerede Reprimander som Svar paa det ærede Medlem Hr. Lemvigh-Müllers sagligt velbegrundede Forespørgsler til Regeringen. Men til Trods for, at Statsministeren vidste, at den økonomiske Verdenskrise havde medført store Kursfald paa Børspapirer, som Landmandsbanken var stærkt interesseret i, og til Trods for, at han vidste, at Handels- og Industrieforetagender, i hvilke Banken var engageret, befandt sig i en meget vanskelig og for Banken faretruende Stilling, foretog den højtærede Statsminister sig intet af Betydning for at komme til Klarhed over Bankens Stilling. Paa denne for Banken skæbnesvangre, økonomiske Baggrund, som umuligt kan have været en saa fremragende Ekspert i Finansfaget som den højtærede Statsminister fremmed, begik den højtærede Statsminister den utrolige embedsmæssige Skødesløshed for det første uden videre at tage Glückstadts Forklaringer om Nødvendigheden af hurtig Optagelse af et Statslaan for gode Varer og for det andet at overlade Glückstadt en Fortrinsret fremfor andre Bankmænd til at tilvejebringe dette Statslaan. Andre Bankmænd udtalte, at de kunde gøre billigere Tilbud, andre tilraadede Statsministeren at vente til Foraaret, han selv ansaa dette for det heldigste, han ønskede at optage Laanet ved passende Lejlighed; men det blev Hr. Glückstadt, som bestemte, hvilken Lejlighed der passede; Finansministeren bøjede sig uden videre for Glückstadt. Denne særlige og under de foreliggende Forhold urimelige Tillid til Glückstadt har den højtærede Statsminister motiveret med, at der var Udsigt til et Møde i Cannes efter Nytaar mellem Lloyd George og Briand og til, at dette Møde vilde resultere i et internationalt Laan til Centraleuropa, navnlig Tyskland. Den danske Statschef maatte derfor handle hurtigt, mente Glückstadt, og beslutsomt, hvis han ikke vilde risikere at faa ugunstigere Laanevilkår senere.